

dok 118

Kultur- og kirkedepartementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Kommune	
Saksnummer	200605491
Dato	29.11.06
Kode	Ki-SD1
Beh.	

Deres referanse

Vår referanse

2006/9835-3-105993/2006-ANSI

Klassering

C70

Dato

27.11.2006

Høringsuttalelse til NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke

Fredrikstad kommunestyre behandlet høringen i sitt møte 16.11.06 med følgende vedtak:

Forslag og stemmeresultat oversendes Kultur- og kirkedepartementet.

Formannskapetets innstilling til kommunestyret gikk ut på at saken skulle tas til orientering og at Fredrikstad kommune ville komme tilbake til høringsuttalelse vedrørende de økonomiske og administrative forhold knyttet til en eventuell ny kirkeordning dersom Stortinget vedtar slik ordning.

Formannskapetets innstilling fikk ikke flertall (24 av 53 stemmer) i kommunestyrets behandling.

I kommunestyret var det også fremmet forslag på alle de 3 hovedmodellene som utvalget nedsatt av Stortinget konkluderte på, samt ett forslag om at Sak om kirkens driftsform i fremtiden, skulle legges ut som folkeavstemming.

Fredrikstad kommunestyrets 53 representanter avga slik stemmefordeling:

Alternativ 1: Fortsatt statskirke, fikk 24 stemmer

Alternativ 2: Lovforankret folkekirke, fikk 10 stemmer

Alternativ 3: Selvstendig folkekirke, fikk 16 stemmer.

Forslag om folkeavstemming fikk ikke flertall (25 av 53 stemmer).

Med hilsen

Anita Simensen
Anita Simensen
førstesekretær

Vedlegg: Kommunestyresak 111/06, Fredrikstad kommune.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Saksnr.: 2006/9835
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 94029/2006
Klassering: C70
Saksbehandler: Ann Jeanette Odsbu

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	09.11.2006	159/06
Kommunestyret	16.11.2006	111/06

Høringsuttalelse NOU2006:2 Staten og Den norske kirke

Rådmannens innstilling

Saken fremmes uten innstilling fra Rådmannen.

Fredrikstad, 25. oktober 2006

Formannskapets behandling 09.11.2006:

På vegne av Ap, SV, KrF fremsatte representanten Jon-Ivar Nygård slikt forslag:

1. Saken tas til orientering.
2. Fredrikstad kommune vil komme tilbake med en høringsuttalelse vedrørende de økonomiske og administrative forhold knyttet til en eventuell ny kirkeordning dersom Stortinget vedtar slik endring.

På vegne av Onsøy-Lista og Fremskrittspartiet fremsatte representanten Anne-Lise Ulriksen slikt forslag:

Alt. 1. Fortsatt statskirke

Representanten Peter Kuran, Høyre, fremsatte slik forslag:

Alt. 2 anbefales.

Votering:

Forslag fremsatt av Peter Kuran fikk 2 stemmer (H) og falt.

Forslag fremsatt av Anne-Lise Ulriksen fikk 4 stemmer (FrP 3, O.L 1) og falt.

Forslag fremsatt av Jon-Ivar Nygård ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets innstilling av 09.11.2006 til Kommunestyret:

1. Saken tas til orientering.
2. Fredrikstad kommune vil komme tilbake med en høringsuttalelse vedrørende de økonomiske og administrative forhold knyttet til en eventuell ny kirkeordning dersom Stortinget vedtar slik endring.

Kommunestyrets behandling 16.11.2006:

På vegne av Fremskrittspartiet, Onsøy-Lista og Senterpartiet fremsatte representanten Anne-Lise Ulriksen slikt forslag:

1. Fortsatt statskirke

Kommunestyret mener den kristne og humanistiske kulturarv er best sikret ved at dagens statskirkeordning blir videreført. Grunnlovens § 2 sikrer religionsfrihet for alle i overensstemmelse med den juridiske forståelse av menneskerettighetskonvensjonene. Det

er en forutsetning at Kirken arbeider videre med reformer og for et åpent demokrati og derved sikrer det norske folk en åpen og inkluderende kirke.

På vegne av Fremskrittspartiet, Onsøy-Lista , Senterpartiet og Venstre fremsatte representanten Anne-Lise Ulriksen slikt forslag:

Saken om kirkens driftsform i fremtiden legges ut til folkeavstemming.

På vegne av Høyre fremsatte Peter Kuran slikt forslag:

Alternativ 2 - en lovforankret folkekirke, men ett friere indre selvstyre anbefales.

Representanten Ingrid Willoch, Høyre, fremsatte slikt forslag:

Alt. 3 med fullt skille mellom Stat og Kirke anbefales.

Votering: (alle medlemmene var fristilt av sine partier ved voteringen)

Formannskapetets innstilling fikk 24 stemmer og falt.

Kommunestyrets 53 medlemmer avga slik stemmefordeling:

alternativ 1 : 24 stemmer

alternativ 2 : 10 stemmer

alternativ 3 : 16 stemmer

Forslag vedr. folkeavstemming, fremsatt av Anne-Lise Ulriksen på vegne av Fremskrittspartiet, Onsøy-Lista , Senterpartiet og Venstre fikk 25 stemmer og falt.

Kommunestyrets vedtak 16.11.2006:

Forslag og stemmeresultat oversendes Kultur- og kirke departementet.

Fredrikstad, 22.11.2006

Rett utskrift

Anita Simensen
sekretær

Utskrift til: Saksbehandler Anne Jeanette Odsbu

Sammendrag

Det er nå utarbeidet en utredning (NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke) som er sendt ut til høring med svarfrist 01.12.06. Denne saken omhandler organisatoriske, administrative og økonomiske konsekvenser for kommunen ved de ulike forslagene til ny kirkeordning.

Utvalget har ikke kommet med en felles anbefaling for hvordan forholdet mellom kirke og stat skal organiseres i fremtiden. Det er 3 hovedmodeller som utvalget konkluderer på:

1. Fortsatt statskirke. Dette forslaget har tilslutning fra 2 medlemmer.
2. Lovforankret folkekirke. 14 medlemmer går for dette alternativet.
3. Selvstendig folkekirke. 4 stemte for dette forslaget

Generelt vil de økonomiske forpliktelser ved alternativ 2 og 3 bli mindre for kommunen. For kommunens økonomi er det uvisst hvilken konsekvens det vil ha siden rammetilskudd kanskje vil reduseres tilsvarende. For kirken vil stillingshjemler i kirken normeres og tilskudd vil komme muligens via bispedømmenivå.

Det er under saksopplysningene gjort et forsøk på å se på ulike konsekvenser for kommunen av de ulike alternativ.

Det har i Fredrikstad vært to åpne folkemøter i samarbeid mellom kirken og de politiske partiene. Fredrikstad kirkelige fellesråd behandlet sin høringsuttalelse i møte 18. oktober 2006. Vedlagt følger sammendrag fra NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke og spørreskjemaet.

Vedlegg

- 1 Kapittel 2 (sammendrag) fra NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke
- 2 Spørreskjemaet til høringsinstansene

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- 3 Høringsbrev fra Kultur og Kirkedepartementet datert 24.04.06
- 4 Liste over høringsinstansene
- 5 Brosjyre med hovedtrekkene ved utvalgets utredning og anbefalinger

Saksopplysninger

Det er nå utarbeidet en utredning (NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke) av et utvalg nedsatt av Stortinget i 2003 som er sendt ut til høring med svarfrist 01.12.06. Formålet med utredningen var å gi grunnlag for å treffe beslutning om statskirkeordningen skal videreføres, reformeres eller avvikles. I tillegg ble utvalget bedt om å vurdere finansieringsordninger, gravferdsforvaltningen og ordninger for fredede og vernede kirker. Vurdering av eiendomsretten til kirker, kirkegårder og Opplysningsvesenets fond ved et eventuelt opphør av statskirkeordningen var også en del av utvalgets mandat.

Denne saken omhandler organisatoriske, administrative og økonomiske konsekvenser for kommunen ved de ulike forslagene til ny kirkeordning.

Utvalget har ikke kommet med en felles anbefaling for hvordan forholdet mellom kirke og stat skal organiseres i fremtiden. Det er 3 hovedmodeller som utvalget konkluderer på:

1. Fortsatt statskirke. Dette forslaget har tilslutning fra 2 medlemmer.
2. Lovforankret folkekirke. 14 medlemmer går for dette alternativet.
3. Selvstendig folkekirke. 4 stemte for dette forslaget

Disse forslagene innebærer store forskjeller i hvordan kommunen skal forholde seg til kirken.

Hvilken kirkeordning?

Den statskirkeordning vi har hatt i Norge har like mye vært en kommunekirke som en statskirke. Derfor vil også endring av kirkens organisering ha konsekvenser også ut over, administrative, økonomiske og organisatoriske forhold for kommunen.

Det har vært et nært forhold mellom kirken og kommunen. Kommunen har stilt opp i kirkens sammenhenger ved spesielle merkedager, ved jubileer, vigsling og avskjed med kirkelige medarbeidere, visitaser og lignende. I tillegg har kirke og kommune vært sammen om markeringer for lokalbefolkning i sorg og glede. Det er vanskelig å måle viktigheten og holdningene i folket overfor en slik nær tilknytning mellom kommune og kirke, men det er neppe å overdrive og si at den store del av befolkningen har vært glad for dette forholdet, samtidig som det gir en legitimitet til kirkens tjenester i dagliglivet. Dette er forhold det kan være riktig å holde frem i en høring.

Spørsmålene om Verdiparagraf og Statens tros- og livssynspolitikk i forhold til Grunnloven er ikke et spesifikt kommuneanliggende, men på sikt vil nok dette være viktig i utviklingen av forholdet til kirken blant landets innbyggere og derfor også for kommunen.

Organisatoriske og økonomiske konsekvenser for kommunen

Kommunen har i dag et økonomisk ansvar for Den norske kirke lokalt. Staten dekker prestelønninger og noe tilskudd til undervisning og diakoni, mens det øvrig dekkes av kommunen. På landsbasis dekker staten 1/3 og kommunen 2/3. Kommunestyret oppnevner et medlem til kirkelig fellesråd.

Alternativ 1 - Fortsatt statskirke

Ordningen vil opprettholde uendrede forhold til kommunen, selv om det også der kan være mulig å overføre mer av finansieringen til staten.

Alternativ 2 - Lovforankret folkekirke

Ordningen slik den er foreslått av flertallet i utvalget vil overføre større del av kostnader ved Den norske kirke lokalt fra kommune til stat, cirka 65-70 prosent av kirkelig bevilgning. For Fredrikstad vil det dreie seg om cirka 65 prosent av 20,5 millioner kroner i 2006. Det vil også i denne ordning være sannsynlig med kommunal representasjon i fellesråd. Fellesrådet kan bestå av menigheter fra flere kommuner, og i vårt tilfelle vil det være sannsynlig at Hvaler blir en del av samme fellesråd. Det vil si at bevilgninger til kirkebygg vil komme fra 2 kommuner. Den lokale enhet hvor arbeidsgiveransvar og økonomisk- og administrativt ansvar ligger blir på en geografisk enhet som er på størrelse med et prosti. For mindre kommuner kan dette innebære at fellesrådet omfatter 5 til 8 forskjellige kommuner, men i vårt tilfelle sannsynligvis Fredrikstad og Hvaler.

Kirkegårdsdrift foreslås overført til kommunen. Dette vil få organisasjonsmessig konsekvens, men neppe store økonomiske konsekvenser siden kommunen dekker all kostnadene ved kirkegårdsdriften. Ordningen forutsetter ikke kommunal drift av kirkegårdene, men dette er foreslått ut fra prinsippet om at et kirkesamfunn ikke skal ivareta samfunnets ansvar på dette området.

Alternativ 3 - Selvstendig folkekirke

Ordningen vil fjerne organisasjonsmessige forhold til kirken. Det vil være en økonomisk støtte til kirken for å ivareta fredede og verneverdige kirkebygg. Om dette skal være på kommunalt eller statlig nivå er uklart. Kirkegårdsdrift vil overføres til kommunen.

Generelt vil de økonomiske forpliktelser ved alternativ 2 og 3 bli mindre for kommunen. For kommunens økonomi er det uvisst hvilken konsekvens det vil ha siden rammetilskudd kanskje vil reduseres tilsvarende. For kirken vil stillingshjemler i kirken normeres og tilskudd vil komme muligens via bispedømmenivå.

Den lokale drøfting av ressurser til kirken vil forsvinne om kommunen får et mindre ansvar for kirkelig økonomi. Det er uklart hvilken ordening som kommer i stedet, men faren for at beslutninger tas på et sted lenger fra den lokale kirke er sannsynlig. Det bør vel også nevnes at samspillet med kirken har fungert ulikt fra kommune til kommune.

Nedenfor er det gjort et forsøk på å se på ulike konsekvenser for kommunen av de ulike alternativ.

	Fortsatt statskirke	Lovforankret folkekirke	Selvstendig folkekirke
Kommunal representasjon i fellesrådet	Ja	Sannsynlig	Nei
Kommunale bevilgninger	Ja, både til kirke og kirkegård.	Ja, men ikke til lønninger.	Neppe, muligens verneverdige bygg.
Fellesrådsorganisering	Antas uendret	Større enheter	Uavhengig av kommunen
Kirkegårdsdrift i kirken	Ja	Mulig, men foreslått nei.	Nei.

Kommunal innflytelse / samarbeid overfor kirken	Ja	Mer begrenset	Ingen
Tjenesteyting mellom kirke og kommune	Ja	Ja	Nei

Departementet oppfordrer til at folkevalgte for kommunen og den lokale kirken i fellesskap drøfter hvilken løsning på forholdet mellom stat og kirke som vil være best på deres sted. For å lette departementets arbeid med å oppsummere høringen bes høringsinstansene om å fylle ut et eget spørreskjema som returneres sammen med høringsuttalelsen.

Det har i Fredrikstad vært to åpne folkemøter i samarbeid mellom kirken og de politiske partiene. På disse møtene ble det gitt tilbud til de ulike høringsinstansene om veiledning til utfylling av spørreskjemaet og det ble holdt foredrag om og diskutert følgende temaer:

- Gjøannes-utvalgets innstilling & Lovfestet folkekirke.
- Fortsettelse av statskirken.
- Svenske erfaringer etter "ändrade relationer" mellom kirke og stat.
- Ny kirkeordning - konsekvenser for den lokale kirke.

Fredrikstad kirkelige fellesråd behandlet sin høringsuttalelse i møte 18. oktober 2006.

Vedlagt følger sammendrag fra NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke og spørreskjemaet.

Human-Etisk Forbund har i juni 2006 sendt en henvendelse til Fredrikstad kommune hvor de oppfordrer til en bred inkludering i prosessen frem til kommunen avgir sin høringsuttalelse. Forbundet har siden da deltatt på minst et av de tidligere nevnte åpne møtene og de er også en egen høringsinstans.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant.

Vurdering

Rådmannen fremmer saken uten innstilling og ytterligere vurdering.